

Ook christenen moeten de wet respecteren

Als de Belgische Broeders van Liefde hun visietekst rond euthanasie herzien, betekent dit dat Rome kan bepalen hoe we in ons land met patiënten in de psychiatrie omgaan. Voor Ignaas Devisch is dat onaanvaardbaar.

IGNAAS DEVISCH

Wie? Doceert medische filosofie en ethiek aan de UGent en de Arteveldehogeschool en is columnist bij deze krant.

Wat? De tijd dat instellingen bepalen hoe individuen moeten denken, is voorbij.

Neen, een pax Romana zit er blijkbaar niet meteen in om het open conflict tussen Rome en de Belgische Broeders van Liefde te beslechten (*DS 9 augustus*) (http://www.standaard.be/cnt/dmf20170808_03009263). Nochtans is de inzet groot en het belang van een goeie uitweg uit deze machtsstrijd nauwelijks te overschatten: hoe gaan wij om met een mogelijk Rooms dictaat dat zonder meer ingaat tegen het toepassen van Belgische wetgeving in een zorgcontext?

Het onderwerp is precair: euthanasie in een psychiatrische omgeving. Dat is een debat op zich. De categorie van psychisch lijden biedt maar een wankel basis om te oordelen over de wilsvraag in een psychiatrische context. Daar moeten we niet licht overheen gaan.

Nu, dat doen de Belgische broeders ook helemaal niet. Het pleit voor hen dat ze in hun koerswijziging van april eerder dit jaar zo sterk het belang benadrukten van het naleven van alle zorgvuldigheidseisen in deze (*DS 25 april*) (http://www.standaard.be/cnt/dmf20170424_02849972) . De reactie van Rome is daarom des te verwonderlijker omdat de broeders zeer doordacht de toepassing van zorg voor mensen in een hedendaagse context afwegen tegenover de christelijke leer. Rome zou dit moeten toejuichen, omdat het strookt met de kern van haar christelijke missie.

Absolute waarden

Niemand betwist dat het verzoek om euthanasie in strijd is met de katholieke leer, maar dat is niet het punt

Daarnaast is het de broeders er niet om te doen dat ze euthanasie goedkeuren, maar dat ze respect opbrengen voor wie de vraag stelt. De belangrijkste stap hierbij is de bereidheid om het eigen waardekader niet voor absoluut te houden en de autonomie van elke patiënt te respecteren, ook al gaat die in tegen de canonieke christelijke leer.

Rome daarentegen houdt vast aan de absolute waarde van het leven, wat ons tot de kern van het conflict brengt. Absolute waarden onttrekken zich aan elke twijfel of reflectie, en dus ook aan de wetgeving. Dat is de boodschap die we van de orde nogmaals meekrijgen: het leven heeft een absolute waarde en gaat boven alles uit. Ook boven zelfbeschikking dus.

(https://dsocdn.akamaized.net/Assets/Images_Upload/2017/08/10/b26224a0-7d15-11e7-a4f9-248672888215.jpg?width=1152&format=jpg)

Paus Franciscus in de Sint-Pietersbasiliek. © belga

Uiteraard betwist niemand dat het verzoek om euthanasie in strijd is met de katholieke leer. Dat is niet het punt, evenmin dat de instituten van dit geloof erop toezien dat die leer gerespecteerd wordt door hun volgelingen. Maar als het wordt doorgevoerd, is het dictaat uit Rome problematisch omdat de gezanten van die leer in ons land institutioneel de bovenhand hebben in de organisatie van de psychiatrische zorg. Het zou betekenen dat Rome bepaalt hoe in de Belgische psychiatrie met patiënten wordt omgegaan. Dat is onaanvaardbaar.

Niet alleen omdat we in dit land boven op de euthanasiewetgeving sinds 2002 ook een wet op de patiëntenrechten hebben die individuele autonomie centraal stelt en de hele zorgcontext hierop afgestemd wordt. Ook en vooral omdat België tot nader order nog steeds een seculiere samenleving is. Seculier, afgeleid van het Latijnse *saeculum* (wereld), betekent letterlijk in de tijd staan. Een gesecculariseerde samenleving organiseert zichzelf door wetten op te stellen die voor discussie vatbaar zijn wegens hun tijdelijk karakter. Wat niet seculier is, is eeuwig en troont boven het aardse gebeuren uit. Absolute waarden, bijvoorbeeld, zijn niet seculier, omdat ze onbetwifelbaar zijn.

Mei '68

In een democratie is het geen enkel probleem om geloof te hechten aan absolute principes, voor zover deze verzoenbaar zijn met een democratische context. God mag voor een gelovige boven alles staan, maar dat kan nooit een vrijgeleide zijn om

de wetten van dit land niet te respecteren. Als we eisen dat pakweg joden en moslims de Belgische legale context moeten respecteren, dan geldt dit evident ook voor christenen. Hieraan tornen haalt de kern van onze seculiere samenleving onderuit: indien God iets toekomt, dan ook de keizer.

Sinds mei '68 zouden we mogen verwachten dat de tijd voorbij is dat instellingen bepalen hoe individuen moeten denken. De poging die Rome nu krampachtig onderneemt om dat alsnog te doen, getuigt vooral van haar oneigentijds profiel. Nogmaals: daar heeft ze het recht toe voor zover ze zich tot religieuze aangelegenheden beperkt. Dat is hier duidelijk niet het geval en daarom is deze poging tot inmenging problematisch.

In feite is de keuze in dit debat vrij eenvoudig: als Rome zich niet wenst aan te passen aan de context van de eenentwintigste eeuw, dan plaatst ze zichzelf erbuiten en is het aan de Belgische wetgever om hier duidelijke conclusies aan te verbinden en de psychiatrische zorg in ons land zo te organiseren dat de zeggingskracht van de orde geen impact heeft op de dagelijkse zorg voor patiënten. Om het bekende spreekwoord erbij te nemen: als de berg niet naar Mozes komt, dan moet Mozes naar de berg gaan, al zal dat een berg zijn die niet in Rome ligt.

LEES MEER

GISTEREN | Broeders van Liefde straks ketters van liefde?

(http://www.standaard.be/cnt/dmf20170808_03009263)

GISTEREN | Toch nog onderworpen aan God

(http://www.standaard.be/cnt/dmf20170808_03009260)

rd.be/extra/sta

